

Vlaams
Parlement

ingediend op **1897** (2018-2019) – Nr. 1
20 februari 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Vlaamse Controlecommissie voor de Verkiezingsuitgaven
uitgebracht door Jos De Meyer

over de controle van de registraties
van de identiteit van schenkers van giften
en sponsors van sponsorbedragen
van 125 euro en meer voor de verkiezingsuitgaven
voor de lokale en provinciale verkiezingen
van 14 oktober 2018

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: Andries Gryffroy.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Matthias Diependaele, Andries Gryffroy, Lies Jans, Bert Maertens;
Jos De Meyer, Ward Kennes, Joke Schauvliege, Orry Van de Wauwer;
Herman De Croo, Bart Somers;
Kurt De Loor, Renaat Landuyt;
Imade Annouri.

Plaatsvervangende leden:

Jos Lantmeeters;
Maurice Helsen;
Willem-Frederik Schiltz;
Bart Van Malderen;
Ingrid Pira.

Lid met raadgevende stem:

Herman Matthijs.

INHOUD

1. De opdrachten van de controlecommissie	4
1.1. Toe te passen regels	4
1.2. Bespreking	5
2. Het onderzoek van de registraties.....	6
2.1. De ingediende registraties	6
2.2. Controle van de indieningstermijn.....	6
2.3. Controle van het verbod op giften door rechtspersonen	6
2.4. Controle van de maximumbedragen	7

In uitvoering van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, hierna het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet genoemd, heeft de Vlaamse Controlecommissie voor de Verkiezingsuitgaven, hierna de controlecommissie genoemd, zich op 19 februari 2019 uitgesproken over de registraties van de identiteit van schenkers van giften en sponsors van sponsorbedragen van 125 euro en meer voor de verkiezingsuitgaven voor de lokale en provinciale verkiezingen van 14 oktober 2018.

Het onderzoek van de registraties van de identiteit van de schenkers van giften gebeurde in besloten vergadering.

1. De opdrachten van de controlecommissie

1.1. Toe te passen regels

De opdrachten van de controlecommissie met betrekking tot de registraties van de identiteit van schenkers van giften en sponsors van sponsorbedragen van 125 euro en meer voor de verkiezingsuitgaven voor de lokale en provinciale verkiezingen staan in deel 4, titel 1, hoofdstuk 2, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet.

Giften (artikel 195)

De partijen, de lijsten en de kandidaten die deelnemen aan de lokale of provinciale verkiezingen, mogen hun verkiezingspropaganda financieren met giften. Daaronder vallen ook de prestaties die kosteloos of onder de reële kostprijs verleend worden, de terbeschikkinggestelde kredietlijnen die niet moeten worden terugbetaald, en de prestaties die door een politieke partij, een lijst of een kandidaat kennelijk boven de marktprijs zijn aangerekend.

Worden daarentegen niet als gift beschouwd:

- de afdrachten van mandatarissen aan een politieke partij, in welke vorm ook;
- de financiering van kandidaten door een politieke partij, een component van een politieke partij of een lijst;
- de financiering van lijsten door een politieke partij of een component van een politieke partij.

Alleen natuurlijke personen mogen giften doen. Giften van rechtspersonen of feitelijke verenigingen evenals giften van natuurlijke personen die feitelijk optreden als tussenpersonen van rechtspersonen of feitelijke verenigingen, zijn verboden.

De partijen, de lijsten en de kandidaten mogen hun verkiezingspropaganda financieren met giften die per schenker maximum 500 euro of de tegenwaarde ervan bedragen. Gespreid over verschillende begunstigden mag een natuurlijke persoon in totaal maximum 2000 euro of de tegenwaarde daarvan schenken ter financiering van verkiezingspropaganda.

Sponsoring (artikel 195/1)

Onder sponsoring wordt verstaan het volgens de geldende marktprijzen ter beschikking stellen van gelden of producten in ruil voor publiciteit.

De partijen, de lijsten en de kandidaten die deelnemen aan de lokale of provinciale verkiezingen, mogen zich voor de financiering van hun verkiezingspropaganda laten sponsoren door ondernemingen, feitelijke verenigingen en rechtspersonen. Ondernemingen zijn natuurlijke personen of rechtspersonen die op duurzame wijze een economisch doel nastreven.

Ook voor sponsoring geldt dat de partijen, de lijsten en de kandidaten per sponsor maximum 500 euro of de tegenwaarde ervan mogen ontvangen en dat een spon-

sor gespreid over verschillende begunstigden in totaal maximum 2000 euro of de tegenwaarde daarvan mag besteden aan sponsoring.

Registratie van de identiteit van schenkers en sponsors (artikelen 196, §1, en 197, §1)

De politieke partijen, de lijsten en de kandidaten die in hun aangifte van de herkomst van de geldmiddelen giften of sponsoring vermelden, registreren de identiteit van de natuurlijke personen die giften van 125 euro en meer hebben gedaan, en de identiteit van de ondernemingen, de feitelijke verenigingen en de rechtspersonen die hen gesponsord hebben voor een bedrag van 125 euro en meer. Ook het exacte bedrag van de schenking of de sponsoring moet geregistreerd worden.

De partijen en de lijsttrekkers delen deze gegevens binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen mee aan de controlecommissie.

Onderzoek door de controlecommissie en sancties (artikel 200)

Gelijktijdig met het onderzoek van de verslagen van de rechtbank van eerste aanleg over de aangiften van de verkiezingsuitgaven van de politieke partijen met een gemeenschappelijk volgnummer en een beschermde lijstnaam, controleert de controlecommissie de registraties van de giften en de sponsoring van de politieke partijen, de lijsten en de kandidaten. De registraties van de giften worden vertrouwelijk behandeld.

De politieke partij die de uitgaven voor haar verkiezingspropaganda financiert met een gift of sponsoring die in strijd is met de hoger vermelde artikelen 195 en 195/1, wordt door de controlecommissie gestraft met een administratieve boete ten belope van het dubbele van de overschrijding van het toegelaten giften- of sponsorbedrag.

Wanneer de controlecommissie een andere schending van de hoger vermelde artikelen 195 of 195/1 vaststelt, beslist ze om daarover al dan niet een klacht neer te leggen bij de procureur des Konings.

1.2. Bespreking

Ward Kennes uit zijn tevredenheid over de goede regeling van de verkiezingsuitgaven en de bijbehorende giften en sponsoring in Vlaanderen en stelt vast dat daarin grote stappen voorwaarts zijn gezet. Hij wordt hierin bijgetreden door *Herman De Croo* en *Jos De Meyer*.

Koen Daniëls merkt op dat de aangifte van de verkiezingsuitgaven veel papierwerk met zich brengt en een grote belasting betekent voor het personeel van de rechtbanken. Samen met *Matthias Diependaele* vraagt hij zich af of een digitale aangifte niet aangewezen zou zijn. Gelet op de vele blanco aangiften dringt zich bovendien een administratieve vereenvoudiging op.

Kurt De Loor deelt mee dat dit reeds is aangekaart in de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid en dat opdracht is gegeven aan het Agentschap Binnenlands Bestuur om daarmee rekening te houden bij volgende verkiezingen.

Jos De Meyer en *Herman De Croo* gaan akkoord met een administratieve vereenvoudiging maar stellen de vraag of die noodzakelijk moet gepaard gaan met een digitale aangifte.

2. Het onderzoek van de registraties

2.1. De ingediende registraties

De controlecommissie heeft in totaal 57 formulieren ontvangen. Hier zitten echter drie dubbels bij: één lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen en twee kandidaten hebben hun aangifte namelijk tweemaal ingediend. Drie andere formulieren betreffen aangiften van lijsten voor de rechtstreekse OCMW-raadsverkiezingen, die ten onrechte aan de controlecommissie zijn bezorgd, aangezien zij onder de federale bevoegdheid vallen.

Dat brengt het aantal aangiften dus op 51:

- 0 aangiften van partijen (formulier A102);
- 0 aangiften van lijsten voor de provinciaalraadsverkiezingen (formulier P104);
- 29 aangiften van lijsten voor de gemeenteraadsverkiezingen (formulier G104);
- 0 aangiften van lijsten voor de districtsraadsverkiezingen (formulier D104);
- 22 aangiften van kandidaten (formulier A106).

Naar gelang het om schenkers of om sponsors gaat, zijn de aangiften verdeeld als volgt:

- 37 aangiften vermelden schenkers van giften;
- 11 aangiften vermelden sponsors van sponsorbedragen;
- 3 aangiften vermelden zowel schenkers van giften als sponsors van sponsorbedragen.

2.2. Controle van de indieningstermijn

Volgens de artikelen 196 en 197 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet moet de identiteit van de schenkers en de sponsors binnen dertig dagen na de dag van de verkiezingen, dit is 13 december 2018, worden meegedeeld aan de controlecommissie.

Niet alle aangiften bereikten de controlecommissie binnen die decretale termijn:

- 37 aangiften werden op tijd ingediend;
- 7 aangiften werden tijdig verzonden met de post, maar zijn door de stakingen te laat aangekomen, wat kan worden beschouwd als een geval van overmacht;
- 3 aangiften zijn door de post afgestempeld op 13 november 2018 en konden daardoor nooit tijdig aankomen; het is echter ook mogelijk dat de afstempling zelf vertraging heeft opgelopen ingevolge de stakingen;
- 1 aangifte is met de post aangekomen op 21 november 2018, maar draagt geen datum van afstempling, zodat niet kan worden nagegaan of de verzending tijdig is gebeurd;
- 3 aangiften zijn niet rechtstreeks aan de controlecommissie verzonden, maar zijn door de rechtbank van eerste aanleg, ter gelegenheid van de overzending van haar verslag, bezorgd op 19 december 2018.

Beslissing van de controlecommissie

De controlecommissie beslist om geen klacht in te dienen bij de procureur des Konings.

2.3. Controle van het verbod op giften door rechtspersonen

Eén aangifte van een lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen vermeldt een gift van 500 euro vanwege een rechtspersoon. Volgens artikel 195, §3, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet mogen alleen natuurlijke personen giften doen. Bij brief van 7 december 2018 heeft de voorzitter hierover uitleg gevraagd aan de lijsttrekker. De lijsttrekker heeft bij brief van 10 januari 2019 verklaard dat het bedrag van

500 euro ondertussen is teruggestort op de rekening van het bedrijf. Blijkens de bij zijn brief gevoegde uittreksel gebeurde de terugstorting op 9 januari 2019.

Krachtens artikel 195, §2, eerste lid, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet worden terbeschikkinggestelde kredietlijnen die niet moeten worden terugbetaald, beschouwd als een gift. A contrario betekent dit dat kredieten die wel terugbetaald worden, geen giften zijn. Door het bedrag van 500 euro tijdig, dit wil zeggen voor de controle door de controlecommissie, terug te betalen aan het bedrijf, is de controlecommissie van oordeel dat die 500 euro niet langer moet beschouwd worden als een gift, maar wel als een ter beschikking gesteld krediet dat terugbetaald is. Het is bedrijven toegestaan om kredieten, die terugbetaald moeten worden, ter beschikking te stellen aan lijsten.

Beslissing van de controlecommissie

De controlecommissie beslist om geen klacht in te dienen bij de procureur des Konings omdat de gift inmiddels is teruggestort, maar de lijsttrekker bij brief te melden dat de controlecommissie heeft vastgesteld dat de terugstorting op de rekening van het bedrijf pas is gebeurd na de vraag om uitleg van de voorzitter en dat, in geval van herhaling, wel klacht zal worden ingediend bij de procureur des Konings.

2.4. Controle van de maximumbedragen

Maximumbedrag van 2000 euro per schenker of sponsor voor alle begunstigden samen

De controlecommissie heeft geen overtredingen vastgesteld van het maximumbedrag van 2000 euro per schenker of sponsor voor alle begunstigden samen, uitgezonderd de hieronder vermelde gift van 4500 euro aan een lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Maximumbedrag van 500 euro per schenker per begunstigde

Eén aangifte van een lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen vermeldt een gift van 4500 euro.

Eén aangifte van een lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen vermeldt een gift van 650 euro.

Eén aangifte van een lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen vermeldt vier giften van 850 euro en één gift van 514,97 euro.

Bij alle hierboven vermelde giften gaat het telkens om kandidaten die de eigen lijst financieren. De financiering van een lijst door een kandidaat wordt niet geregeld in het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet. De controlecommissie is van oordeel dat dit ook niet nodig is: een kandidaat maakt deel uit van de lijst die hem voordraagt, de financiering door een kandidaat van de verkiezingsuitgaven van zijn eigen lijst, is een financiering van zijn eigen (lijst)campagne, en bijgevolg geen gift.

Maximumbedrag van 500 euro per sponsor per begunstigde

Eén aangifte vermeldt twee sponsorgelden van hetzelfde bedrijf voor 300 euro en 400 euro, samen 700 euro.

De controlecommissie beslist om geen klacht in te dienen bij de procureur des Konings omdat het slechts om een zeer kleine overschrijding van het maximumbedrag gaat, maar de lijsttrekker bij brief te melden dat de controlecommissie de overschrijding heeft vastgesteld en dat, in geval van herhaling, wel klacht zal worden ingediend bij de procureur des Konings.

Andries GRYFFROY,
voorzitter

Jos DE MEYER,
verslaggever